

«Φρούτα», λάδι σε μουσαμά, 41 x 73 εκ. [Λουκάς Γεραλής (1875 - 1958), κληροδότημα Απόστολου Χατζηπαργύρη, Εθνική Πινακοθήκη].

Τρέλα και ελευθερία

Μυθιστόρημα μιας γυναίκας που ακροβατεί στην κόψη του ξυραφιού

Του Γιώργου Σ. Κουλουβάρη
gkoul@nafteporiki.gr

Η Τόβε Ντιτλέουσεν (1917-1976) υπήρξε μία από τις σημαντικότερες μορφές της δανέζικης λογοτεχνίας του 20ού αιώνα. Αυτοκτόνησε σε ηλικία 58 ετών, μετά από μια δύσκολη ζωή με διαζύγια, ψυχολογικά προβλήματα και προσωπικές απογοητώσεις.

ΤΟΒΕ ΝΤΙΤΛΕΟΥΣΕΝ, «Τα πρόσωπα», μτφ. Κατερίνα Σκινά, εκδόσεις Πατάκη

ΚΟΠΕΧΑΓΗ, 1968. Η Λίζε, συγγραφέας παιδικών βιβλίων, σύζυγος και μητέρα τριών παιδιών, κατατρύχεται από ασώματες μορφές και φωνές που σταδιακά γίνονται όλο και πιο επίμονες και βασανιστικές.

Είναι σίγουρη ότι ο σύζυγός της, ο οποίος την απατά και εξακολουθήσει, θα την εγκαταλείψει με τον σκληρότερο τρόπο.

Πιστεύει ότι τα παιδιά της την απεχθάνονται.

Πάνω απ' όλα, φοβάται ότι δεν θα ξαναγράψει ποτέ.

«Απλόωσ αργά το χέρι της βρήκε, ψηλαφητά τα υπνωτικά χάπια.

Έβγαλε δύο από το μπουκαλάκι και τα κατάπιε με νερό. Τα είχε πάρει από την Γκίττε, που ευχαρίστωσε με κάθε κόστος

όποτε θεωρούσε ότι της χρειάζονταν. Η Γκίττε απαιτούσε μεγαλύτερη επαγρύπνηση από τους άλλους. Έπρεπε να καταπνίγεις μερικές λέξεις πριν τις ξεστομίσεις, με κάθε κόστος και με κάθε τρόπο. Ήταν λάθος, σκεφτόταν η Λίζε, που είχαν περάσει τόσο ωριές στον ενικό.

Είχαν πει μερικά ποτά ένα βράδυ, λίγες μέρες αφότου η Γκίττε είχε αρχίσει να εργάζεται γι' αυτούς, και καθώς δεν της έλειπε κάποια "εκπέπνωση" χάρη

«Ο Γκερτ είχε εκλάβει τη φήμη της ως προσωπική προσβολή. Ισχυριζόταν ότι δεν μπορούσε να πηγαίνει στο κρεβάτι μ' ένα λογοτεχνικό κείμενο και την απατούσε με μεγάλη επιμέλεια, ενημερώνοντάς τη σχολαστικά για τις κατακτήσεις του».

στις σπουδές της σε μια ανώτερη σχολή, είχαν αισθανθεί ότι δεν μπορούσαν να της φέρονται όπως σε μια συντησιμένη οικιακή βοηθό της οποίας η προσωπική ζωή δεν αφορούσε διόλου την οικογένεια.

Η Γκίττε ήταν το επακόλουθο της ξαφνικής φήμης της πριν από δύο χρόνια, όταν της είχε απονεμηθεί το βραβείο παιδικής λογοτεχνίας της Ακαδημίας για ένα βιβλίο που η ίδια δεν θεωρούσε ούτε καλύτερο ούτε χειρότερο από όσα είχε εκδώσει ως τότε. [...] Η φήμη είχε σκίσει βάνουσα το πέπλο που ανέκαθεν τη χώριζε από την πραγματικότητα. Είχε εκφονιάσει

έναν ευχαριστήριο λόγο που της είχε γράψει ο Γκερτ, κι όσο μιλούσε την είχε κατακλύσει ο παιδικός της φόβος μήπως αποκαλυφθεί, ο φόβος ότι κάποιος θα αποκάλυπτε ότι έπαιζε θέατρο και υποκρινόταν κάποια που δεν ήταν.

Έκτοτε, αυτός ο φόβος δεν την εγκατέλειψε. Όποτε της έπαιρναν συνέντευξη, επαναλάμβανε πάντα τις απόψεις του Γκερτ ή του Έσγκα, σαν να μην είχε ποτέ δική της, ανεξάρτητη σκέψη. Όταν ο Έσγκα την εγκατέλειψε πριν από δέκα χρόνια, είχε αφήσει πίσω του ένα μεγάλο απόθεμα από λέξεις και ιδέες, σαν μια ξεχασμένη βελίτσα στον χώρο αποσκευών του σιδηροδρομικού σταθμού. Αφού τις χρησιμοποίησε και τις εξάντλησε, η Λίζε κατέφυγε στις απόψεις του Γκερτ, οι οποίες άλλαζαν ανάλογα με τις διαθέσεις του. Μόνο όταν έγραφε εξέφραζε τον εαυτό της -άλλο ταλέντο δεν είχε».

Η Λίζε βυθίζεται στον κόσμο των νοσηλευτικών ιδρυμάτων και των χαπιών. Καθώς, όμως, βυθίζεται στον κόσμο αυτό, αρχίζει να αναρωτιέται: είναι πράγματι η τρέλα κάτι που την απειλεί ή μήπως της προσφέρει ένα είδος ελευθερίας;

Τα «Πρόσωπα» είναι το καθολικό μυθιστόρημα μιας γυναίκας που ακροβατεί στην κόψη του ξυραφιού, αποτυπωμένο, από τη συγγραφέα της «Τριλογίας της Κοπεγχάγης», με όλη τη ζωτικότητα της βιωμένης εμπειρίας.

[SID: 24902970]